

som jeg ganske vist ikke er nu — at Sukkerroedyrkingen er af en saa stor Betydning for Agerbruget, at Staten virkelig kunde have Grund til at opoffre ikke saa ganske ringe Summer for at vænne Landmanden dertil, saa kan jeg for mit Vedkommende ikke gaa ind paa nogen Beskyttelse i dette Forhold. Jeg maa iøvrigt gjøre opmærksom paa en Ting, hvorpaa ogsaa med Rette er lagt Vægt i Motiverne til denne Lov, nemlig at, hvis vi vilde indføre Beskyttelse for den indenlandske Roesukkerdyrking, bør vi indføre den samme Beskyttelse for den udenlandske Roesukkerdyrking, det vil sige for Indførslen af Roesukker fra vore egne Kolonier, thi der er ikke nogen Grund til, at Statens Undersaatter, der bo her, i saa Henseende stilles gunstigere end Statens Undersaatter, der bo i Kolonierne.

B. Solm: Ved at gennemlæse det Lovforslag, som vi for Diebliffet havde under Behandling, er det kommet til at staa klart for mig, at der er tre Ting, som man maa overveje. Det første Spørgsmaal er dette: Er det rigtigt fra Thingets Side at beskaffe indenlandske Fabrikker eller indenlandsk Industri; det andet er dette, om denne Sukkerroedyrking i det Hele taget kan siges at ville blive, som den erede sidste Aaler sagde, til Gavn for vort Agerbrug, og det tredje er Hensynet til Statskassens Lærv. Jeg kan ikke negte, at det har staaet noget tvivlsomt for mig, om det var rigtigt at beskaffe denne indenlandske Industri, og det uagtet jeg har været med til at indstille det ifjor, men det er kommet til at staa klart for mig, jo mere jeg tænker derover, at, naar man ikke kan komme bort fra Sukkertolden i Almindelighed, saa vil det blive absolut nødvendigt ogsaa at beskaffe disse Fabrikker. Dertil kommer, at det for mig staaer meget tvivlsomt, om ikke Sukkerroedyrkingen snarere vilde blive til Skade for Landbruget i Almindelighed end til Gavn derfor, og jeg tror, at det erede Medlem fra Helsingør (Hage) i Virkeligheden ogsaa tvivlede noget derpaa, idet han kom til at sige, at Afslaget vilde være af temmelig ringe Værdi. Det kunde jo være muligt, at En og Anden kunde lade sig forlede til at dyrke disse Sukkerroer mere, end ønskeligt var, for at staffe sig en piebliffelig Pengeindtægt, og dette kunde have til Følge, at der kunde opstaa et ligefrem nationalt Løb af denne Dyrking. Vi have Exempler fra den Egn, hvor jeg hører hjemme, paa, at nogle af vore dygtigste Landmænd have dyrket, rigtignok ikke den Slags Roer, hvorom der her er Tale, men andre

Roer i et længere Tidsrum, og de ere, uagtet de havde fodret deres Roer op, dog komne til Erkendelse af, at deres Avling har taget af i Sammenligning med deres Naboers, som ikke have dyrket Roer og ikke have fodret saa stærkt som de, der dyrkede Roer. Det forekommer mig derfor, at, naar man betragter Sagen fra denne Side, maa man komme til Erkendelse af, at det er meget tvivlsomt, om Dyrkingen af Sukkerroer vil være til Gavn for Landbruget i Almindelighed. Jeg skal ikke udtale mig videre ved denne Behandling af Sagen.

Frederiksen: Jeg tror ganske vist, at vi her kunne spare os alle Betragtninger om, hvorvidt det vil betale sig at dyrke Sukkerroer eller ikke, det forekommer mig at være temmelig ligegyldigt lige over for det Resultat, man maa komme til. For mig er det ikke tvivlsomt, at det er rigtigt her at lægge fuld Stat paa og at gjøre det strax. For det Første er dette Noget, Statskassens Lærv kræver, naar vi ikke ville have, at en betydelig Indtægt af Sukkertolden skal løbe bort mellem Hænderne paa os, og dernæst er det en Grundsaetning, der kræves af Retfærdigheden. Jeg kan ikke indse, hvorledes det kan være retfærdigt at lægge en lavere Afgift paa Fødder, fordi de frembringe Sukker paa denne Maade, fremfor paa den, der frembringer det paa en anden Maade ved at kjøbe det fra Udlandet eller selv frembringe det i Kolonierne. Fremdeles kan jeg ganske vist heller ikke bifalde den Tanke, at man vil have en Dvergangstid; thi for det Første er det dog kun meget uegentligt, at det kan kaldes noget nyt. Enten Fødder for at anlægge Sukkerfabrikker skulle gjøre en Dags Reise i Tydskland eller reise over til Byerne paa den anden Side Sundet, eller de kunne se paa Fabrikkerne her i Landet, gjør ikke stor Forskjel. Det forekommer mig altsaa, at det paa Grund af den Udvikling, som Sukkerfabrikationen har taget saa nær ved os, vanskeligt kan kaldes nyt. Dernæst vil jeg tilføje, at dersom der virkelig er — det er muligt, det er Tilfældet — Løb forbundet med Indretningen af en ny Fabrik — der er i alt Fald ganske vist Vanskeligheder ved det første Anlæg og vel ogsaa visse Løb forbundne dermed — saa bør dette virkelig tages med i Betragtning og regnes med til Anlægskapitalen af disse som af alle andre Fabrikker. Jeg ønsker ikke, at en ny Fabrikation skulde blive anlagt her i Landet, naar den ikke i enhver Henseende var i Stand til at betale sig, men dertil hører, at den skal kunne bære ethvert Løb ved